

เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวมสำหรับครูประถมศึกษา

Inclusive Teaching Techniques for Primary School Teachers

ระดับช่วงชั้นพัฒนา	ประถมศึกษา
ความถี่ของหลักสูตร	ระดับพื้นฐาน จำนวน 12 ชั่วโมง
หน่วยพัฒนา	บริษัทเอ็ดดู อินไซต์ จำกัด
รหัสหลักสูตร	629171007

1. หลักการและที่มาของหลักสูตร

การศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) ได้ทวีความสำคัญมากขึ้นในระดับสากล และมีความสำคัญต่อระบบการจัดการศึกษาในปัจจุบัน หลายประเทศได้กำหนดเป็นนโยบายในแผนการศึกษาชาติ อันมีที่มาจากปรัชญาและแนวคิดสำคัญด้านมนุษยนิยม สิทธิ และความเสมอภาคในการอยู่ร่วมกันของเด็กให้ได้รับการจัดการศึกษาอย่างเหมาะสม จึงถือเป็นหน้าที่ของรัฐในการจัดการศึกษาแก่เด็กทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน สำหรับประเทศไทย พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาแก่เด็กทุกคนให้ได้รับสิทธิและความเสมอภาคเท่าเทียมกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ครอบคลุมถึงเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่มีลักษณะความบกพร่องทุกประเภท และตั้งแต่ปีการศึกษา 2555 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีนโยบายปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมให้เป็นการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เพื่อแสดงเจตนารมณ์ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับสิทธิและโอกาสในการศึกษาอย่างเสมอภาค ให้เรียนรวมกันได้โดยไม่แบ่งแยกเหมือนรูปแบบเดิม (สำนักงานบริหารการศึกษาพิเศษ, 2556)

จากความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดการศึกษา ตลอดจนจนถึงการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวม เพื่อพัฒนาผู้เรียนของตนให้เติบโตทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน แต่จากการสรุปผลงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวม พบว่า ครูส่วนใหญ่ไม่ได้นำหลักการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักและวิธีในการจัดการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม ครูเองยังมีความต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวเพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หลักสูตรเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวมสำหรับครูประถมศึกษา จึงถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถพื้นฐานที่สำคัญในการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวม โดยอาศัยเทคนิค กลยุทธ์และวิธีการที่หลากหลายบนพื้นฐานการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ สามารถแก้ปัญหาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ครูผู้สอนควรได้เรียนรู้จากตัวอย่างที่ดี มีการฝึกปฏิบัติการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวม การคัดแยกและการวินิจฉัยผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยมีทีมผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษเป็นที่ปรึกษาที่มีความเป็นกัลยาณมิตรเพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อการปรับปรุงแก้ไขที่เหมาะสม

หลักสูตรนี้ เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการความรู้ด้านเนื้อหาสาระวิชาที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาพิเศษ (Content Knowledge) กับหลักวิธีการออกแบบการเรียนรู้ และแก้ปัญหาผู้เรียน (Pedagogical Knowledge) โดยแบ่งขอบเขตเนื้อหาของการอบรมออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. แนวคิดพื้นฐานการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวม
2. การวางแผนการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษระดับประถมศึกษา

โดยใช้กระบวนการฝึกอบรมที่อยู่บนฐานแนวคิดการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning) และแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ในการพัฒนาครูให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้

ในฐานะที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้เห็นความสำคัญในการพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ การปฏิบัติ ตลอดจนมีคุณลักษณะความเป็นครูในเรื่อง การจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวมสำหรับครูปฐมวัย จึงพัฒนาหลักสูตรนี้ขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพครูให้นำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับไปสู่การพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.1 ด้านความรู้ (Knowledge)

2.1.1) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดพื้นฐานการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวม

2.1.2) ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวมระดับประถมศึกษา

2.2 ด้านทักษะปฏิบัติ (Skill)

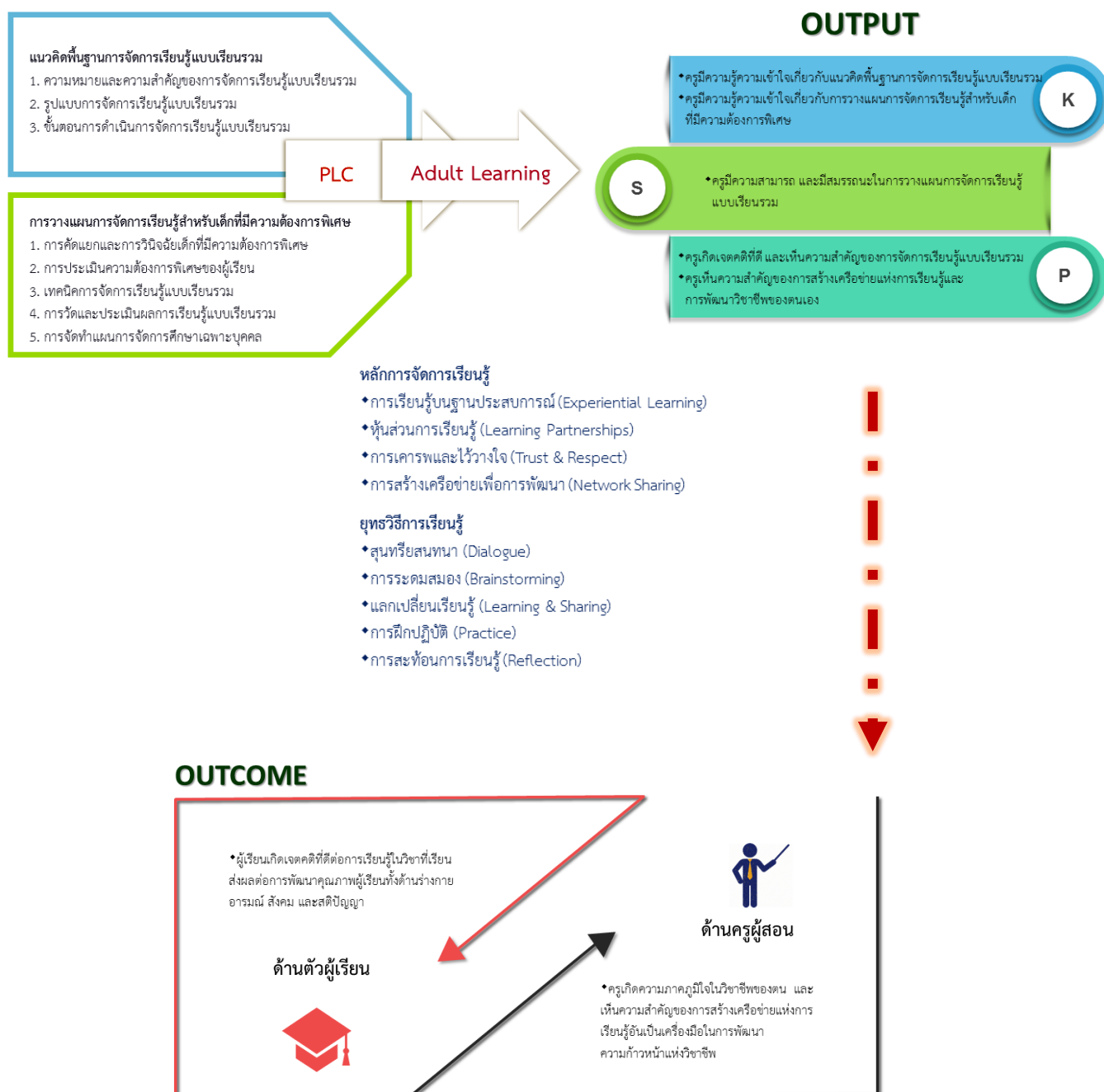
2.2.1) ครูมีความสามารถและมีสมรรถนะในการวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวมระดับประถมศึกษา

2.3 ด้านคุณลักษณะความเป็นครู (Attribute)

2.3.1) ครูเกิดเจตคติที่ดี และเห็นความสำคัญของวางแผนการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวมระดับประถมศึกษา

2.3.2) ครูเห็นความสำคัญของการสร้างเครือข่ายแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาวิชาชีพของตนเอง

3. กรอบแนวคิดของหลักสูตร

4. สังเขปหัวข้อเนื้อหาสาระในหลักสูตร

- 4.1 ความหมายและความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวม
- 4.2 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวม
- 4.3 ขั้นตอนดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวม
- 4.4 การคัดแยกและการวินิจฉัยเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
- 4.5 การประเมินความต้องการพิเศษของผู้เรียน
- 4.6 เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรวม
- 4.7 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้แบบเรียนรวม
- 4.8 การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

5. ตารางจัดกิจกรรม

วัน	เริ่มต้น-ถึง	ประเภท กิจกรรม/บรรยาย	รายละเอียด	วิทยากร
1	09.00 – 10.30 น.	- บรรยาย - สุนทรียสนทนา	บรรยาย และซักชวนผู้เข้า อบรมสนทนาทบทวนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด พื้นฐานการจัดการเรียนรู้ แบบเรียนรวม	ทีมวิทยากร
	10.30 – 12.00 น.	- บรรยาย - สุนทรียสนทนา - กรณีตัวอย่าง	บรรยาย และซักชวนผู้เข้า อบรมสนทนาทบทวนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการคัดแยก และการวินิจฉัยเด็กที่มีความ ต้องการพิเศษพร้อมทั้งศึกษา กรณีตัวอย่าง	ทีมวิทยากร
	13.00 – 14.30 น.	- บรรยาย - สุนทรียสนทนา - กรณีตัวอย่าง	บรรยาย และซักชวนผู้เข้า อบรมสนทนาทบทวนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน ความต้องการพิเศษของผู้เรียน พร้อมทั้งศึกษากรณีตัวอย่าง	ทีมวิทยากร
	14.30 – 16.00 น.	- บรรยาย - สุนทรียสนทนา	บรรยาย และซักชวนผู้เข้า อบรมสนทนาทบทวนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการ จัดการเรียนรู้แบบเรียนรวม	ทีมวิทยากร
2	09.00 – 10.30 น.	- บรรยาย - สุนทรียสนทนา	บรรยาย และซักชวนผู้เข้า อบรมสนทนาทบทวนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคการ จัดการเรียนรู้แบบเรียนรวม (ต่อ)	ทีมวิทยากร

วัน	เริ่มต้น-ถึง	ประเภท กิจกรรม/บรรยาย	รายละเอียด	วิทยากร
	10.30 – 12.00 น.	- บรรยาย - สุนทรียสนทนา	บรรยาย และซักชวนผู้เข้า อบรมสนทนาทบทวนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ แบบเรียนรวม	ทีมวิทยากร
	13.00 – 16.00 น.	- บรรยาย - สุนทรียสนทนา - การฝึกปฏิบัติ - การระดมสมอง - การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - การสะท้อนการเรียนรู้	- บรรยาย และซักชวนผู้เข้า อบรมสนทนาทบทวนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำ แผนการจัดการศึกษาเฉพาะ บุคคล - การฝึกปฏิบัติการกลุ่มร่วม วางแผนจัดทำแผนการจัด การศึกษาเฉพาะบุคคล นำเสนอ แลกเปลี่ยน และ สะท้อนการเรียนรู้ร่วมกัน	ทีมวิทยากร

6. วิทยากรประจำหลักสูตร

6.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา ภูมิสิทธิพร

- ค.บ. (การศึกษาพิเศษ) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ปร.ด. (การวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

6.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญล้อม ดั่งวงวิเศษ

- ค.บ. (การศึกษาพิเศษ) มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- กศ.ด. (หลักสูตรและการสอน) มหาวิทยาลัยนเรศวร